

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	22114 - Ciències Socials i la seva Didàctica I (Geografia)
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	B
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	22114 - Ciències Socials i la seva Didàctica I (Geografia)
Crèdits	2,4 de presencials (60 hores) 3,6 de no presencials (90 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 10, 1S, Menorca (Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
David Font Mampel	Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria					

Contextualització

L'assignatura "Ciències Socials i la seva Didàctica I (Geografia)" pretèn ésser un dels instruments a través dels quals posar els primers fonaments en la formació dels estudis de Mestre en Educació Primària. Respon en el seu disseny a l'adquisició d'alguns dels objectius específics del Títol de Mestre en Educació Primària com són comprendre els coneixements fonamentals de la matèria geogràfica com a disciplina científica, així com de la seva Didàctica

Requisits

Competències

Específiques

- * 2.2.11. Aprendre a utilitzar el vocabulari geogràfic adequat i els contextos en què resulta pertinent la seva utilització.
- * 2.2.12. Conèixer els instruments bàsics del treball geogràfic: cartografia, formes de representació gràfica, observació directa, anàlisi del paisatge, fotografia i imatges satèl·lit.
- * 2.2.17. Distingir entre els distints conceptes d'escala espacial i relacionar-los amb els instruments mètrics de mesura, així com en les unitats corresponents.
- * 2.2.18. Iniciar els alumnes en el coneixement de l'estructura econòmica de les organitzacions humanes, de les seves activitats i de la seva transformació paral·lela als descobriments geogràfics, les fonts d'energia i les innovacions tecnològiques i científiques.

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	22114 - Ciències Socials i la seva Didàctica I (Geografia)
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	B
Idioma	Català

- * 2.2.19. Reconèixer el valor didàctic de l'entorn com a medi per estimular la curiositat de l'alumnat de Primària i adquirir les habilitats necessàries per a desenvolupar l'exploració i la reflexió dels alumnes sobre fenòmens que ocorren al seu entorn, i per a despertar el seu interès pel coneixement del seu entorn geogràfic i social immediat.

Genèriques

- * 2.2.3. Integrar l'estudi geogràfic des d'una orientació instructiva i cultural.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

0. Introducció a la Geografia
1. El mapa: eina bàsica pel coneixement del territori
2. Geografia Física
3. Didàctica de la Geografia
4. Geografia Humana

Metodologia docent

La metodologia inclou diverses modalitats del procés d'ensenyament aprenentatge.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes magistrals	Grup gran (G)	Finalitat: Comprendre els coneixements bàsics de les diferents parts de la Geografia i la seva didàctica. Metodologia: A les classes teòriques el professor explica els continguts fonamentals de cada un dels blocs temàtics de l'assignatura. L'exposició es podrà veure reforçada amb la utilització de material de suport.	34
Classes pràctiques	Classes pràctiques d'aula	Grup mitjà (M)	Finalitat: Aplicar els coneixements teòrics adquirits. Metodologia: Treball a l'aula de pràctiques en presència del professor. S'avaluaran tant a través de tècniques d'observació (assistència, control de l'atenció i participació) com també pel lliurament de les activitats pràctiques en els formats requerits.	10
Avaluació	Exposició a classe	Grup mitjà (M)	Coneixement del grau d'assoliment dels coneixements i competències adquirides a les pràctiques de gabinet. Metodologia: Exposició oral del treball realitzat amb suport audiovisual.	5

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	22114 - Ciències Socials i la seva Didàctica I (Geografia)
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	B
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Avaluació	Prova escrita	Grup gran (G)	Finalitat: Coneixement del grau d'assoliment dels coneixements i competències assolides al llarg de l'assignatura.	3
Altres	Sortida de camp/ Recerca de Recursos/Dossier geografia Món	Grup mitjà (M)	Crear una sortida de camp pel camí de cavalls per a un grup d'alumnes de primària (nivell a elegir per l'alumnat) Recerca i comentari d'un recurs de la xarxa per cada curs de primària (6 recursos) Crear un dossier sobre la geografia del Món	8

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi i preparació de les unitats didàctiques	Completar la informació rebuda al llarg de les classes de teoria mitjançant lectures i recerca bibliogràfica i de documentació individual.	40
Estudi i treball autònom individual	Sortida de camp/Recerca de Recursos/Dossier geografia Món	Crear una sortida de camp pel camí de cavalls per a un grup d'alumnes de primària (nivell a elegir per l'alumnat). Recerca i comentari d'un recurs de la xarxa per cada curs de primària (6 recursos). Crear un dossier sobre la geografia del Món	25
Estudi i treball autònom en grup	Treball de pràctiques	Elaboració d'un treball en equip amb el vist-i-plau previ del professor.	25

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'avaluació final positiva s'obtindrà quan s'hagi assolit l'aprobat tant en els continguts teòrics com en els coneixements pràctics de l'assignatura. Si l'alumne/a no supera positivament ambdues parts, teòrica i pràctica, en la corresponent convocatòria, serà finalment qualificat com a suspens. En aprovar els coneixements teòrics i pràctics, la qualificació final serà el resultat de ponderar la nota segons els percentatges que es detallen a continuació.

Qualsevol actitud que obstaculitzi les dinàmiques d'aula podrà tenir repercussió sobre la nota final de l'assignatura, podent arribar a ser motiu de desqualificació.

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	22114 - Ciències Socials i la seva Didàctica I (Geografia)
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	B
Idioma	Català

El plagi d'alguna part o de la totalitat d'un treball o copiar a un examen és motiu de desqualificació; l'estudiant haurà de repetir el treball havent d'esperar a la següent convocatòria per a la seva presentació. També es tindrà en compte les errades ortogràfiques i gramaticals en els treballs i proves.

Classes magistrals

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	Finalitat: Comprendre els coneixements bàsics de les diferents parts de la Geografia i la seva didàctica. Metodologia: A les classes teòriques el professor explica els continguts fonamentals de cada un dels blocs temàtics de l'assignatura. L'exposició es podrà veure reforçada amb la utilització de material de suport.
Críteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	0%

Classes pràctiques d'aula

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	Finalitat: Aplicar els coneixements teòrics adquirits. Metodologia: Treball a l'aula de pràctiques en presència del professor. S'avaluaran tant a través de tècniques d'observació (assistència, control de l'atenció i participació) com també pel lliurament de les activitats pràctiques en els formats requerits.
Críteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	0%

Exposició a classe

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	Coneixement del grau d'assoliment dels coneixements i competències adquirides a les pràctiques de gabinet. Metodologia: Exposició oral del treball realitzat amb suport audiovisual.
Críteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	10% amb qualificació mínima 5

Prova escrita

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Finalitat: Coneixement del grau d'assoliment dels coneixements i competències assolides al llarg de l'assignatura.
Críteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	45% amb qualificació mínima 5

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	22114 - Ciències Socials i la seva Didàctica I (Geografia)
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	B
Idioma	Català

Sortida de camp/Recerca de Recursos/Dossier geografia Món

Modalitat	Altres
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	Crear una sortida de camp pel camí de cavalls per a un grup d'alumnes de primària (nivell a elegir per l'alumnat) Recerca i comentari d'un recurs de la xarxa per cada curs de primària (6 recursos) Crear un dossier sobre la geografia del Món
Críteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	0%

Sortida de camp/Recerca de Recursos/Dossier geografia Món

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	Crear una sortida de camp pel camí de cavalls per a un grup d'alumnes de primària (nivell a elegir per l'alumnat). Recerca i comentari d'un recurs de la xarxa per cada curs de primària (6 recursos). Crear un dossier sobre la geografia del Món
Críteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	15% amb qualificació mínima 5

Treball de pràctiques

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Elaboració d'un treball en equip amb el vist-i-plau previ del professor.
Críteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	30% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

BALE J (1989) La didáctica de la geografía en la escuela primaria. Morata. Madrid.

BALLESTER VALLORI, Antoni (1999) La didáctica de la geografía. Aprenentatge significatiu i recursos didàctics de les Illes Balears. Palma de Mallorca: Documenta Balear.

BALLESTER VALLORI, Antoni (2002) El aprendizaje significativo en la práctica. Cómo hacer el aprendizaje significativo en el aula. Libro digital gratuito. Obtingut el 26 de maig de 2010 en www.aprendizajesignificativo.com

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT (1992) Curriculum. Educació Primària. Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. Barcelona.

Àrea de Ciències Socials. Barcelona.

ROMERO, Juan et al. (2004) Geografía humana: procesos, riesgos e incertidumbres en un mundo globalizado. Ed. Ariel, Barcelona.

ROSSELLÓ, V. M.; PANADERA, J.M.; PÉREZ CUEVA, A. (1994) Manual de Geografía Física. Universitat de València, València.

ZÁRATE, Manuel Antonio; RUBIO, María Teresa (2005) Geografía humana: sociedad, economía y territorio. Madrid :Centro de Estudios Ramón Areces.

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	22114 - Ciències Socials i la seva Didàctica I (Geografia)
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	B
Idioma	Català

Bibliografia complementària

- AMEGAN, Samuel (1993) Para una pedagogia activa y creativa. México: Trillas.
- AUSUBEL, David P.,NOVAK, J.D.,HANESIAN, H. (1978) Educational Psychology: A Cognitive View (2ª ed.). New York: Holt, Rinehart and Winston. Reimpreso, New York: Werbel & Peck, 1986. Psicología educativa. Un punto de vista cognoscitivo. (1983) México: Trillas.
- AUSUBEL, David.P. (2000). The Acquisition and Retention of Knowledge. Dordrecht, Netherlands: Kluwer. Adquisición y retención del conocimiento. Una perspectiva cognitiva. (2002) Barcelona: Paidós Ibérica.
- AUSUBEL DP - NOVAK JD - HANESSIAN H (1983) Psicología educativa : un punto de vista cognoscitivo, Trillas, México.
- BALLESTER VALLORI Antoni (1997) Didàctica de la Geografia. Ciències Socials a les illes Balears. Bibliografia Bàsica.Conselleria d'Educació, Cultura i Esports. Palma.
- BALLESTER VALLORI, Antoni (1996) Mururoa en el aula. Cuadernos de Pedagogía. núm. 244: 21-26.
- BALLESTER VALLORI, Antoni (1999) Hacer realidad el aprendizaje significativo. Cuadernos de Pedagogía. núm. 277 29-33.
- BALLESTER VALLORI, Antoni (2001) L'aprenentatge significatiu, els materials curriculars i la didàctica de la geografia en Xosé Souto (comp.) La Didàctica de la Geografia i la Història en un món globalitzat i divers. Valencia: Eines d'Innovació Educativa. L'Ullal edicions. Proyecto Gea Clio núm. 6 187-198.
- BALLESTER VALLORI, Antoni (2003) El aprendizaje significativo en la práctica. Equipos de investigación y ejemplos en didáctica de la geografía: VI Congreso de la Asociación de Geógrafos Españoles (AGE) Grupo de Didáctica Universidad de Castilla-La Mancha. Toledo.
- BALLESTER VALLORI, Antoni (2006) Comunicación-Póster. El aprendizaje significativo en la práctica. Boletín de Estudios de Investigación Indivisa Monografía VII 2007. V International Meeting on Meaningful learning. V Encuentro Internacional sobre Aprendizaje Significativo celebrado en el Centro Superior de Estudios Universitarios La Salle. Universidad Autónoma de Madrid.
- BALLESTER VALLORI, Antoni (2007) L'aprenentatge significatiu a l'aula. Revista Comunicació educativa. Abril 2007. Tarragona. núm. 20. 26-30.
- BALLESTER VALLORI, Antoni (2008) Cómo hacer el aprendizaje significativo en el aula escolar. Revista Escuela núm 3.773, 24 de Gener. Madrid. 32.
- BALLESTER VALLORI, Antoni (2008) Meaningful learning in the practice a la 3rd International Conference on Concept Mapping CMC 2008 Helsinki (Finlandia) y Tallín (Estonia).in Alberto Cañas Joseph D. Novak Pritt Concept Mapping-Connecting Educators. 185-188.
- BALLESTER VALLORI, Antoni (1999): Com fer i com utilitzar els mapes conceptuals. Revista "Perspectiva escolar". Rosa Sensat. núm 331. Gener Barcelona. 65-73.
- CALAF R (1991) L'ensenyament de la geografia a l'escola. Barcanova. Barcelona.
- CALVIÑO ANDREU, Celso; SAMPOL FORNÉS, Jerònia (2004) Els mapes conceptuals, una estratègia bàsica per a l'aprenentatge. Cantabou. núm 17. Inca. Revista del Centre de Professorat d'Inca. 7-9
- CASAS M i altres (1999) L'ensenyament de les ciències socials : reflexió i experiències. Rosa Sensat. Barcelona.
- COLL C I ALTRES (1993) El Constructivismo en el aula. Biblioteca. Aula. Graó. Barcelona.
- DEL CARMEN L (1988) La investigación del medio y el aprendizaje. Materiales para la innovación educativa. Graó. Barcelona.
- GONZÁLEZ, Fermín M (2008) El mapa conceptual y el diagrama UVE. Madrid: Narcea.
- GONZALEZ J L - MARRON M J (2000) Geografía, profesorado y sociedad. Teoría y práctica de la Geografía en la enseñanza. AGE - Univ. Murcia. Murcia.
- HERNANDEZ F - SANCHO JM (1993) Para aprender no basta con saber la asignatura. Paidós. Barcelona.
- IRAIZOZ SANZOL, Natividad;GONZÁLEZ GARCÍA Fermín Mª (2003) El mapa conceptual: un instrumento apropiado para comprender los textos expositivos. Blitz Serie amarilla. Pamplona: Gobierno de Navarra. Departamento de Educación.
- LOPEZ R (1992) Mapas conceptuales y enseñanza de las Ciencias Sociales, AULA de Innovación educativa 8, Barcelona.

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	22114 - Ciències Socials i la seva Didàctica I (Geografia)
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	B
Idioma	Català

- MARTIN P (1993) Ejemplificación de unidades didácticas para el área de ciencias sociales, Geografía e Historia. ESO. Aplicación en el aula. Síntesis. Madrid.
- NOVAK JM-GOWIN DB (1988) Aprendiendo a aprender. Martínez Roca. Barcelona.
- NOVAK, Joseph D. (1998). Learning, Creating, and Using Knowledge: Concept Maps as Facilitative tools in Schools and Corporations. Mawah, NJ: Lawrence Erlbaum and Associates. Portugués 2000, Lisboa: Platano Edicoes Tecnicas. Edición en español: Conocimiento y aprendizaje: los mapas conceptuales como herramientas facilitadoras para escuelas y empresas.(1998) Madrid: Alianza Editorial.
- PAGES J - ESTEPA J - TRAVE G (2000) Modelos, contenidos y experiencias en la formación del profesorado de Ciencias Sociales. Universidad de Huelva. Huelva.
- PAYERAS AGUILÓ, Joana María (2007) El juego un recurso para aprender. Cuadernos de Pedagogía núm 366. 32-35.
- PÉREZ CABANÍ, María Luisa (1996) Els mapes conceptuais: anàlisi de les condicions per a la seva utilització. Perspectiva escolar núm. 206 11-19.
- PICORNELL, Climent; BALLESTER, Antoni (2000) El aprendizaje significativo en la práctica. Experiencias en didáctica de la geografía. en GONZÁLEZ José Luis; MARRÓN María Jesús. Geografía, Profesorado y Sociedad. Teoría y práctica de la geografía en la enseñanza. Asociación de Geógrafos Españoles AGE Grupo de Didáctica - Universidad de Murcia 159-168.
- SUREDA J - CALVO A (1997) La xarxa INTERNET i l'educació ambiental, Di7, Binissalem .
- SOUTO X M (1998) Didáctica de la Geografía. Ediciones del Serbal.
- VARIS AUTORS (1988) Trabajar Mapas. Alhambra. Madrid.
- VARIS AUTORS (1994) Didáctica de la Geografía. PISSARRA n 72. Palma.
- VARIS AUTORS (2009) Geografía Humana. Material docente de la UOC. Universitat Oberta Catalunya. Barcelona.

